

Deel 9: Interview met afscheidnemd directeur Raymond Van Loock

Op 29 april 2022 gaat Raymond Van Loock, 27 jaar lang VVP-directeur, op welverdiend pensioen. Voor de VVP stafmedewerkers de ideale aanleiding om een gesprek met Raymond te hebben over zijn carrière en leven na de VVP.

Hoe en waarom ben je bij de VVP terecht gekomen?

Ik ben aangeworven als directeur van de VVP in 1995. Ik zag het als een uitdaging om de belangen van het provinciaal bestuursniveau in politiek Brussel te behartigen. Ik wilde aan de VVP een dynamiek geven zodat die meer in beeld zou komen.

Wat was jouw mooiste realisatie in 27 jaar VVP?

Zonder meer de oprichting van zowel de Ambtelijke als de Beleidscommissies bij het begin van mijn directeurschap. Ik beschouw deze A- en B-commissies als de slagaders van de VVP met als kloppend hart het samenspel tussen de statutaire organen Bureau/RvB en AV.

Door mijn ervaring bij mijn vorige werkgever kende ik al de structuur en meerwaarde van werkgroepen. Ik heb dan het voorstel uitgewerkt voor het VVP Bureau tot oprichting van A en B-commissies per beleidssector, een college van provinciegriffiers en een college van financieel beheerders... Dat is allemaal gegroeid op een half jaar tijd. Het was de start die resulteerde in de huidige VVP dynamiek. Ook op het engagement van de respectievelijke A- en B-commissievoorzitters ben ik heel trots. Je ziet dat die geëngageerd zijn om samen met de andere collega's van de provinciebesturen er iets van te maken los van het feit of men nu ambtenaar of gedeputeerde is.

Ik wil met deze dan ook al de leden van de A en B-commissies van vroeger en nu danken voor het puike werk dat geleverd werd en wordt, vaak onder moeilijke bestuurlijke omstandigheden, dat besef ik ten zeerste.

Hoe kijk je terug op je carrière?

Het was een carrière met 'ups' en 'downs' vaak onder invloed van andere beleidsniveaus. Hierbij kan verwezen worden naar projecten als het 'kentakendebat', de 'interne staatshervorming' en de 'afslanking van de provincies' en niet in het minst het uitgangspunt van de huidige Vlaamse regering t.o.v. het provinciaal bestuursniveau nl. de zogenaamde 'bestuurlijke (on-)rust' ... om dit allemaal op te vangen ben ik heel wat VVP engagement tegengekomen; daarbij was dan weer de interne uitdaging om dat engagement maximaal te laten renderen. Het was allemaal niet zo eenvoudig!

Welke erfenis hoop je door te geven aan de volgende generaties VVP medewerkers?

De grote boodschap is jezelf niet blind staren op het 'negatieve', maar wel samen een pad kiezen en ervoor gaan. Nooit in het hoekje gaan zitten, maar doorgaan, initiatieven nemen en daarmee naar buiten komen. Onze gedeputeerden doen dat heel goed: zij zijn ook nooit in het hoekje gaan zitten! Voor hen is dat allemaal ook niet eenvoudig. In samenwerking met de ambtenaren dienen zij de meerwaarde van het provinciaal bestuursniveau elke dag te realiseren ten dienste van de burger en van de samenleving. Als dat mechanisme kan blijven bestaan, is dat een mooie erfenis!

Wat is een mooi moment dat je zeker zal bijblijven?

De moed van de A- en B-Commissies om nog steeds aan standpuntbepaling te doen ten opzichte van de Vlaamse Regering en de ministers. Gewoon elke dag dat engagement opnemen, dat vind ik fantastisch. Dat volhouden ondanks de externe tegenstand en het verder ontplooiën van een positieve dynamiek, vind ik het mooiste cadeau dat ik gekregen heb van de VVP. Daar ben ik jullie en de vorige generaties stafmedewerkers en de provinciemandatarissen en ambtenaren heel dankbaar voor!

Wat is een mooi moment dat je zeker zal bijblijven?

De moed van de A-en B-Commissies om nog steeds aan standpuntbepaling te doen ten opzichte van de Vlaamse Regering en de ministers. Gewoon elke dag dat engagement opnemen, dat vind ik fantastisch. Dat volhouden ondanks de externe tegenstand en het verder ontplooiën van een positieve dynamiek, vind ik het mooiste cadeau dat ik gekregen heb van de VVP. Daar ben ik jullie en de vorige generaties stafmedewerkers en de provinciemandatarissen en ambtenaren heel dankbaar voor!

Hoe zie je je leven na de VVP? Wat ga je allemaal doen?

Moeilijkste vraag! Alvast iets rustiger en zeker meer gezinsgericht, met hier en daar het opnemen van een nieuw engagement waarrond ik nog zoekende ben. Ook als 'gepensioneerde', zou het mij plezier doen als ik nog af en toe contact zou hebben met de VVP!

Eens een VVP'er, altijd een VVP'er!

Deel 10: Slotwoord van afscheidnemend directeur Raymond Van Look

Mijn laatste VVP werkdag.

Toen ik in 1995 aangeworven werd als directeur van de VVP wist ik uiteraard niet dat mijn VVP carrière meer dan 25 jaar zou duren, maar wees ervan overtuigd deze periode is snel voorbij gegaan. Misschien achteraf bekeken, te snel!

Zonder meer is tijdens de afgelopen periode het bestuurlijk landschap in Vlaanderen sterk veranderd. De Vlaamse overheid heeft zich verder ontwikkeld door onder meer een stevig bondgenootschap tot stand te brengen met de lokale overheid. Het provinciaal bestuursniveau, als bovenlokaal bestuursniveau, werd daardoor systematisch in het hoekje gezet. Het recent dossier over de regiovorming getuigt daarvan. Uiteraard speelt het 'historisch' cumulverbod tussen een parlementair mandaat en een mandaat als provincieraadslid een rol als stevige handicap. Een cumulverbod dat nog dateert van in de tijd dat de provincieraadsleden provinciale senatoren dienden aan te duiden. Maar dit is al een tijdje geleden.

Het bestuurlijk landschap is tijdens de afgelopen periode sterk veranderd. Verschillende initiatieven hebben de nodige impulsen daarvoor gegeven. Ik som er een paar van op:

- 1999: oprichting van de Hoge Raad voor Binnenlands bestuur met als doelstelling te komen tot een beter interbestuurlijke samenwerking;
- dit leidde in 2003 tot het Kerntakendebat met als doelstelling het beleidsprofiel van elk bestuursniveau en de onderlinge verhouding beter op elkaar af te stemmen;
- de werkzaamheden leidde ook tot de bepaling van de missie van elk bestuursniveau die verder geïmplementeerd werd in respectievelijk het gemeente- (2005) en het provinciedecreet (2007). Eerlijkheidshalve moet hier aan toegevoegd worden dat het provinciedecreet eerder een doordruk werd van het gemeentedecreet. Ondertussen zijn beide decreten reeds sterk gewijzigd. Samengevat zou men kunnen zeggen dat het gemeentedecreet inhoudelijk verder uitgebouwd is en dat het tegenovergestelde dient gezegd te worden van het provinciedecreet.

Maar terug naar mijn tijdschema:

- in 2006 werd de Vlaamse Adviesraad Binnenlands Bestuur - Vlabest opgericht (2006). Deze adviesraad had als doelstelling om adviezen ter beschikking te stellen over thema's inzake evoluties m.b.t. het binnenlands bestuur. Naast afgevaardigden van de 3 overheden was ook de wetenschappelijke en maatschappelijke wereld vertegenwoordigd. Men kon de adviesraad een beetje vergelijken met de SERV weliswaar met de belangrijke vaststelling dat de SERV nog steeds operationeel is wat niet kan gezegd worden van VLABEST.
- Maar één van de voorstellen van VLABEST werd wel geoperationaliseerd nl. de oprichting van de Decentralisatiecommissie I (2009). VVP werd, naast VVSG en Vlaamse overheid, uitgenodigd als effectief lid.
- Als één van de resultaten van de Decentralisatiecommissie werd het project 'Interne staatshervorming' (2014) uitgewerkt met als doelstelling de 3 verkozen bestuursniveaus, als bestuurlijke bondgenoten, beter op elkaar af te stemmen. In het kader van de werkzaamheden werd gepleit voor een open taakstelling van het provinciaal bestuursniveau voor grondgebonden bevoegdheden en een gesloten taakstelling voor persoonsgebonden- en culturele bevoegdheden;

daarnaast werd ook de afschaffing van de derde betalerstrategie (een overheid financiert mee maar heeft inhoudelijk geen inbreng) bepleit.

- In 2014 kwam de Decentralisatiecommissie (II) op nieuw tot leven met het verschil dat de VVP niet langer uitgenodigd werd als effectief lid maar wel als waarnemend lid.
- In 2018 werd door de Vlaamse regering het project 'Aflanking provincies' (2018) op touw gezet. De missie van het provinciaal bestuursniveau werd gefocust op de grondgebonden bevoegdheden, de persoons- en culturele bevoegdheden werden ontnomen. Tevens werd er een beperking doorgevoerd van de provinciale fiscaliteit.
- In 2018 had er ook een halvering plaats van het aantal provinciemandatarissen.
- Het Vlaams regeerakkoord 2019-2024 schrijft dan weer de nodige 'bestuurlijke rust' voor het provinciaal bestuursniveau (2019) voor met als uitgangspunt dat er geen nieuwe bevoegdheden zouden bijkomen maar ook geen bevoegdheden zouden worden ontnomen.
- In 2021 wordt de Decentralisatiecommissie voor de 3de maal samengeroepen maar zonder een vertegenwoordiging van het provinciaal bestuursniveau. De onderhandelingen hebben plaats tussen de Vlaamse regering en de gemeenten.
- Daarnaast wordt ook het startschot geven van de Regiovorming waarbij er een omvorming plaats heeft van 'bovenlokale' dossiers in 'regionale' dossiers... er wordt daarbij beloofd dat dit project geen gevolgen zou hebben op de taakstelling van de provinciebesturen. Maar als de vos de passie preekt...

Ondertussen is er wel een voorontwerp van regiodecreet uitgewerkt met als kernwoord 'bovenlokaal'. Ook de voorbeelden die aangehaald worden in het besluit van de Vlaamse regering houden niet veel goeds in... Misschien hoog tijd dat we vanuit de VVP het initiatief nemen om naar de Raad van State te trekken.

Na 25 jaar vraag ik mij af waarom er in Vlaanderen nog steeds geen decreet van toepassing is op de interbestuurlijke samenwerking? Waarom wil men niet tot efficiëntere vormen van samenwerking komen tussen de drie verkozen bestuursniveaus? Waarom verstopt men zich steeds achter een vrij centralistische regelgeving? Ik vraag mij daarbij evenzeer af waarom vanuit politiek Brussel het provinciaal bestuursniveau niet op gelijkwaardige wijze kan behandeld worden zoals men dit doet met het gemeentelijk niveau? Een antwoord in de zin van 'we gunnen de provinciebesturen bestuurlijke rust' behoort louter tot de slogantaal, volstaat niet als argumentatie en komt daarenboven vrij 'hautain' over!

Bovendien houdt het een totale miskenning in van datgene wat er in de feitelijkheid concreet gebeurt op het terrein. Waarom moet er in 'politiek Brussel' steeds gepolariseerd worden terwijl in de feitelijkheid de beleidsprocessen verlopen in een sfeer van bestuurlijke collegialiteit? Heel wat parlementsleden moeten dat toch weten!

In Nederland, een land waar men graag naar verwijst inzake bestuurlijke vernieuwing, heeft men 50 jaar nagedacht over de juiste bestuursvorm en vond men bijna elk jaar een nieuwe formule uit. Soms met het provinciaal bestuursniveau, soms zonder. Ook de 'regio-indeling' is gekend bij onze noorderburen.

Uiteindelijk leidde de nuchtere efficiëntietoets tot de formule van de 'interbestuurlijke samenwerking' tussen rijk, provincies en gemeenten! Ook de verwijzing naar Denemarken is inspirerend als men ze correct toepast. Daar evolueerde het middenbestuur, omwille van efficiëntieredenen, van 12 naar 5 entiteiten. In Vlaanderen volgt men echter een omgekeerde redenering...

Naar de Vlaamse overheid toe is er reeds verschillende malen op gewezen dat een decreet interbestuurlijke samenwerking een meerwaarde zou zijn als overheidsinstrument... Helaas! De meerwaarde is nog niet echt doorgedrongen. Ondertussen wordt het binnenlands bestuur in Vlaanderen alleen maar complexer niet in het minst op bovenlokale niveau.

Provinciebesturen als derde betaler... hoe kan dat nu?

De bestuurlijke feitelijkheid kent uiteraard ook haar 'bochtenwerk'... Zo worden de provinciebesturen blijvend 'erkend' in dossiers die te maken hebben met 'derde betaler' zoals de financiering van specifieke erediensten.

In zulke dossiers erkennen we echter, los van de inhoud ervan, een 3 tal tegenstrijdigheden en dit op basis van 'bestuurlijke' standpuntbepaling van de Vlaamse overheid in het verleden: (1) geen koppelsubsidies maar wel 'die bepaalt, die betaalt'; (2) bestuurlijk overleg en (3) bevoegdheden op het juiste bestuursniveau (lokaal; bovenlokaal of centraal).

Op basis van deze criteria komen we tot volgende toetsing m.b.t. de concrete invulling van het eredienstendecreet:

- Overleg en betrokkenheid in het besluitvormingsproces? Provinciebesturen zaten niet rond de gesprekstafel, laat staan de besluitvormingstafel!
- In het kader van de financiering worden de provinciebesturen een systeem van koppelsubsidies (derde betaler) opgelegd!
- Toepassing 'lokaal, bovenlokaal, centraal': eredienstendossiers hebben zonder meer een lokaal profiel.

Provinciebesturen in het hoekje... hoe kan dat nu?

Aansluitend daarbij is evenzeer de evolutie van het dossier 'regiovorming' te vermelden waarin gesteld wordt, ik citeer: "De Vlaamse Regering werkt toe naar referentieregio's waarbinnen alle vormen van intergemeentelijke én bovenlokale samenwerking kunnen plaatsvinden. Deze nota heeft geen betrekking op de huidige rol van het provinciale bestuur en doet ter zake ook geen voorafname."

In een bestuurlijke organisatie waarbij de 3 bestuursniveaus als gelijkwaardige partners met elkaar omgaan zou ik deze aanpak waarderen maar de concrete feitelijkheid bewijst het tegenovergestelde. De aangehaalde voorbeelden in de reeds goedgekeurde conceptnota van de Vlaamse regering en de wil van de bevoegde minister om een decreet regiovorming tot stand te brengen waarin het begrip 'bovenlokaal' een belangrijk gegeven is, doen echter het tegenovergestelde vrezen.

Het 'samen' oversteken

Doorheen de jaren heb ik kunnen kennismaken met de 'rijkdom', zijnde de meerwaarde, van het provinciaal bestuursniveau, die genesteld zit in de gebiedsgerichte samenwerking of concreet uitgedrukt 'de samenwerking op basis van gelijk partnerschap'. Niet het 'prestige' maar wel de 'doelgerichtheid' vormt het hart van deze methodiek. De kunst om dit te bereiken vraagt geen centrale aansturing maar wel een collegiale benadering. M.a.w. het 'samen oversteken' op basis van overleg en partnerschap!

Ode aan de leden van de a- en b-commissies in de schijnwerper

Op de afgelegde weg heb ik de kans gehad om met heel wat interessante mensen te kunnen samenwerken, mandatarissen, ambtenaren en collega VVP medewerkers om standpunten te formuleren en projecten te ontwikkelen.

Ik heb de kans gehad om de VVP werking uit te bouwen op basis van a- en b-commissies. Op deze wijze werden heel wat mensen betrokken bij de VVP werking. Zonder meer ben ik, doorheen de tijd, de honderden leden van die a- en b-commissies van harte dankbaar voor hun inzet en hun VVP engagement! Vooral omdat het werk meestal diende te gebeuren in 'vrij guur politiek weer' maar dit had alleen maar tot gevolg dat de 'engagementszeilen' flink werden bijgezet. Een engagement dat steunde op goed uitgewerkte, gemotiveerde en geargumenteerde nota's en standpuntbepalingen maar die anderzijds vaak stuitte op stilte 'langs de overkant'.

Een pluim!

Het was voor mij een eer om jullie ten dienste te zijn! Ik heb het provinciaal bestuursniveau zien evolueren naar een dynamisch geheel. Vaak ten dienste van andere bestuursniveaus maar even vaak gericht naar het welzijn van de burgers en de welvaart van het maatschappelijk leven in haar totaliteit.

Dank U!

Ik dank jullie voor de goede en efficiënte samenwerking en ik wens jullie het allerbeste voor de toekomst!

Merci voor het vertrouwen tijdens de afgelopen jaren!

Eens een VVP'er altijd een VVP'er!

Raymond